

SPECIFIC ISSUES OF THE ACCOUNTING AND THE FINANCIAL AUDIT IN THE PENSION FUNDS

Maia Iankova Natchkova
UNWE, Sofia, Bulgaria, maianch@mail.bg

Abstract: The pension funds attract funds from the social securers and the secured persons of the additional obligatory and voluntary pension insurance of individuals. The raised funds of the additional obligatory and voluntary pension insurance contributions are managed, invested and paid in form of additional pensions of the pension funds to the secured persons in case of occurrence of the insured events provided in the legislation, in the regulation of the pension fund and in the pension fund contracts. The social importance and development of the activity of pension funds enforce its individual financial reporting, analysis and auditing, its dynamic and effective management and its specific supervision by a state supervisory body. The activity-specific objects of accounting lead to the invention of specific approaches and methods of financial reporting, analysis and auditing which enrich the applied general methodology of accounting. Its purpose is to introduce and analyze those specific issues in the mentioned financial institutions which shall improve the management, investment and spending of funds raised for the individual batches of the secured persons of the pension funds. Special attention is paid to the specific activity of the pension funds in a high-risk environment which leads to the formation of specific objects of financial reporting and auditing; preparation of specific so called Supervisory financial reports, analysis of specific indicators for profitability, solvency and liquidity of the funds; determination of reliable framework for the auditors to express their opinion in relation to the fulfillment of the accounting principle “Operating Company”. The specific objects of accounting concern specific items in the asset side of the balance and income statement of pension funds. The main item on the asset side of the balance having the largest share in relation to the other assets of the pension funds are investments in financial assets and instruments. One of the central requirements of the State Supervisory Body is that the raised funds of pension insurance contributions of secured persons shall be invested in financial assets and instruments in order to bring additional income for distribution between the secured persons and the managing pension insurance company. This study presented some of the important and socially significant, and therefore monitored by the State Supervisory Body, specific objects of accounting of pension funds. The activity of the shown financial entities is diverse, accompanied by the development of the insurance and financial risk up to a high extent. The variety of specific objects of accounting leads on his part to a variety of applied accounting methods, research and analysis in light of best international practices which shall contribute to a significant extent to the diligent management and spending of accumulated funds of Pension Funds. The establishment of internal system for surveillance of financial and market risks occurring in the conditions, the establishment of balanced system of methods for preventive analysis, diagnosis and budjeting, the definition of key indicators and the development of reporting, control and analysis processes, will contribute to the comparability, the precise and correct presentation of accounting information in the organization’s financial statement, to its asset and liability and to the establishment of precise risk management systems. The present study can be used in the financial reporting and in various types of financial audit, such as internal audit, executed by the internal structures of the financial enterprises independent financial audit, executed by certified public accountants, registered auditors, and external audit, executed by the State Supervisory Authority or other state bodies.

Keywords: the pension funds, the pension insurance company, the secured persons, the accounting and the financial audit in the pension funds

СПЕЦИФИЧНИ ОБЕКТИ НА СЧЕТОВОДСТВОТО И ФИНАНСОВИЯ ОДИТ В ПЕНСИОННИТЕ ФОНДОВЕ

Мая Янкова Начкова
УНСС, София, Р България, maianch@mail.bg

Резюме: Пенсионните фондове привличат средства от осигурители и осигурени лица по допълнителното задължително и доброволно пенсионно осигуряване на лицата. Набраните средства от задължителни или доброволни пенсионноосигурителни вноски се управляват, инвестират и изплащат под формата на

допълнителни пенсии от пенсионните фондове на осигурените лица при настъпване на осигурителните случаи, предвидени в закон, в правилника на пенсионния фонд и в осигурителния договор. Обществената значимост и развитие на дейността на пенсионните фондове налагат строго индивидуалното й счетоводно отчитане, анализиране и одитиране, динамичното и ефективно управление и специален надзор върху нея от страна на държавен надзорен орган. Уникалните за тази дейност обекти на счетоводството водят до разработването на строго специфични подходи и методи за счетоводно отчитане, анализ и одит, които обогатяват прилаганата обща методология на счетоводството. Целта е да се представят и анализират тези специфични обекти на счетоводството в посочените финансови предприятия, което да допринесе в значителна степен за правилното управление, инвестиране и разходване на набраните средства по индивидуалните партии на осигурените лица в пенсионните фондове. Специално внимание се обръща на специфичната дейност, осъществявана от пенсионните фондове в силно рискова среда, която води до формиране на специфични обекти на счетоводно отчитане и одит; изготвяне на специфични, т. нар. Надзорни финансови отчети; анализ на специфични показатели за определяне на доходността, платежоспособността и ликвидността на тези дружества; определяне на надеждна база за изразяване на одиторско мнение относно спазването на счетоводния принцип „Действащо предприятие”. Специфичните обекти на счетоводството са свързани със специфичните пера /статии/ в баланса и отчета за доходите на пенсионните фондове. Основното балансово перо в актива на баланса на пенсионните фондове, което има най-голям относителен дял спрямо останалите активи на фондовете са инвестициите във финансови активи и инструменти. Едно от основните изисквания на държавния надзорен орган е набраните средства от осигурителни вноски за пенсии на осигурените лица да бъдат инвестирани във финансови активи и инструменти, за да могат да носят допълнителен доход, който да се разпределя между осигурените лица и управляващото пенсионноосигурително дружество. В настоящото изследване са представени някои от по-важните, обществено значими и в тази връзка наблюдавани от държавния надзорен орган специфични обекти на счетоводно отчитане в пенсионните фондове. Дейността на посочените финансови предприятия е разнообразна, съпътствана от развитие на осигурителния и финансовия риск във висока степен. Многообразието от специфични обекти на счетоводно отчитане води от своя страна и до многообразие в прилаганите подходи и методи за счетоводно отчитане, изследване и анализ в светлината на добрите световни практики, което да допринесе в значителна степен за правилното управление и разходване на набраните средства в пенсионните фондове. Изграждането на вътрешна система за надзор над възникващите в условията на икономическа криза финансови и пазарни рискове, създаването на балансирана система от методи за превантивен анализ, диагностициране и бюджетиране, определянето на ключови показатели и разработването на процедури за отчитане, контрол и анализ ще допринесе за подобряване на съпоставимостта, вярното и точно представяне на счетоводната информация във финансовите отчети на пенсионните фондове, за управлението на техните активи и пасиви и за изграждане на прецизни системи за мениджмънт на риска. Представената разработка може да се използва при счетоводното отчитане и при провеждането на различни видове финансов одит – вътрешен одит, осъществяван от вътрешните структури на самите финансови предприятия; независим финансов одит, осъществяван от дипломирани експерт-счетоводители, регистрирани одитори и външен одит, осъществяван от държавния надзорен орган и други държавни органи.

Ключови думи: пенсионни фондове, пенсионноосигурителни дружества, осигурени лица, счетоводство и финансов одит на пенсионните фондове

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Пенсионните фондове привличат средства от осигурители и осигурени лица по допълнителното задължително и доброволно пенсионно осигуряване на лицата. Набраните средства от задължителни или доброволни пенсионноосигурителни вноски се управляват, инвестират и изплащат под формата на допълнителни пенсии от пенсионните фондове на осигурените лица при настъпване на осигурителните случаи, предвидени в закон, в правилника на пенсионния фонд и в осигурителния договор. Обществената значимост и развитие на дейността на пенсионните фондове налагат строго индивидуалното й счетоводно отчитане, анализиране и одитиране, динамичното и ефективно управление и специален надзор върху нея от страна на държавен надзорен орган. Уникалните за тази дейност обекти на счетоводството водят до разработването на строго специфични подходи и методи за счетоводно отчитане, анализ и одит, които обогатяват прилаганата обща методология на счетоводството.

Целта на разработката е да се представят и анализират специфичните обекти на счетоводството и на финансовия одит в пенсионните фондове, което да допринесе в значителна степен за правилното

управление, инвестиране и разходване на набраните средства по индивидуалните партии на осигурените лица в пенсионните фондове.

Специално внимание се обръща на специфичната дейност, осъществявана от пенсионните фондове в силно рисковата среда, която води до формиране на специфични обекти на счетоводно отчитане и на финансов одит; до изготвяне на специфични, т. нар. Надзорни финансови отчети; до анализ на специфични показатели за определяне на доходността, платежоспособността и ликвидността на тези финансови предприятия; до определяне на надеждна база за изразяване на одиторско мнение относно спазването на счетоводния принцип „Действащо предприятие”.

2. ИЗЛОЖЕНИЕ

Специфичните обекти на счетоводството са свързани със специфичните пера /статии/ в баланса и отчета за доходите на пенсионните фондове. Основното балансово перо в актива на баланса на пенсионните фондове, което има най-голям относителен дял спрямо останалите им активи са инвестициите във финансови активи и инструменти. Едно от основните изисквания на държавния надзорен орган е набраните средства от осигурителни вноски за пенсии на осигурените лица да бъдат инвестирани във финансови активи и инструменти, за да могат да носят допълнителен доход, който да се разпределя между осигурените лица и управляващото пенсионноосигурително дружество. Пенсионноосигурителното дружество управлява средствата на учредените от него пенсионни фондове, за които е получило пенсионна лицензия от държавния надзорен орган, с грижата на добър търговец при спазване на принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация в интерес на осигурените лица.²⁵ То организира и осъществява счетоводното отчитане и съставя финансовите отчети за дейността на пенсионните фондове в съответствие със Закона за счетоводството, Международните стандарти за финансово отчитане /МСФО/ и по-специално МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионни доходи”, Кодекса за социално осигуряване и указанията на държавния осигурителен надзор. Пенсионните фондове като финансови предприятия са задължени от счетоводната нормативна уредба да отчитат инвестициите си във финансови активи и инструменти съгласно изискванията на МСФО 9 – Финансови инструменти, МСФО 7 – Финансови инструменти: оповестяване, МСС 32 – Финансови инструменти: представяне и МСС 39 – Финансови инструменти: признаване и оценяване.

Счетоводното отчитане и финансов одит на инвестициите на пенсионните фондове във финансови активи и финансови инструменти трябва да бъде насочено към установяване на тяхното съществуване, правилното им класифициране, първоначалното и последващо признаване и оценяване; надеждната оценка на естеството и степента на рисковете, които възникват от тях и ефективното управление на тези рискове; вярното и честно представяне и оповестяване на тези активи в Отчета за финансовото състояние на конкретния пенсионен фонд. Необходимо е за всеки клас от финансовите активи и финансовите инструменти на пенсионните фондове да бъдат надлежно оповестени: естеството на активите; възможните рискове и ползи от собствеността, на които пенсионните фондове са изложени; балансовите стойности на признатите активи и свързаните с тях пасиви. При осъществяването на финансов одит е необходимо да се установи дали при прекласифицирането на финансовите активи от една група в друга, те се оценяват по справедлива стойност или по амортизирана стойност, дали се оповестят причините за извършената прекласификация; дали е оповестена обезценката на финансовите активи и инструменти и печалбите или загубите, получени при тяхната реализация; оповестени ли са на лицевата страна на финансовия отчет или в пояснителните бележки към него: нетната печалба или загуба от финансови активи или финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата; дали са представени по отделно тези печалби или загуби от финансови активи или финансови пасиви, определени като такива при първоначалното им признаване и от финансови активи или финансови пасиви, които се държат за продажба; оповестява ли се по отделно стойността на печалбата или загубата от финансови активи на разположение за продажба, която при пенсионните фондове не може да бъде отразена директно в собствения капитал като резерви от последваща оценка на финансови инструменти, защото те нямат собствен капитал; оповестени ли са точно и вярно инвестициите с фиксиран падеж, определени от ръководството на управляващото

²⁵ Вж. Чл.126 от Кодекс за социално осигуряване, обн. ДВ бр. 110/1999 г., в сила от 01.01.2000 г., посл. изм. и доп., бр. 7 от 2018 г., бр. 15 от 02.2018 г.

пенсионноосигурително дружество като държани до падеж и получените финансови резултати от сделките с тях.

При финансовия одит на хеджиращите инструменти трябва да се провери дали пенсионният фонд е оповестил във финансовите си отчети по отделно за всеки вид хеджиране (на справедлива стойност, на паричен поток и на нетна инвестиция в предприятие в чужбина) следната информация: описание на всеки вид хеджиране, на финансовите инструменти, определени като хеджиращи към датата на финансовия отчет и естеството на риковете, които се хеджират.

По отношение на инвестиционните имоти на пенсионния фонд, финансовият одит трябва да бъде насочен главно към проверка на поотделното оповестяване във финансовите му отчети на инвестиционните имоти, които са в страната и на притежаваните такива извън нея.

Специфичен обект на счетоводно отчитане и на финансов одит са вземанията на пенсионните фондове от управляващото пенсионноосигурително дружество, които възникват при реализиране на отрицателен финансов резултат от дейността на фонда и необходимостта от гарантиране на минималната доходност по индивидуалните партии на осигурените лица за изтеклата финансова година съгласно разпоредбите на държавния надзорен орган. На финансов одит подлежи размерът на оповестените в Отчета за финансовото състояние на пенсионния фонд текущи вземания от пенсионноосигурителното дружество, тяхното правилното начисляване и определяне, обезценяване и оповестяване на тези вземания, както и направения за тях възрастов анализ за отразяване на тяхната последваща обезценка.

Основните концепции, залегнали в международната нормативна уредба на счетоводството изискват финансовите пасиви, които пенсионните фондове притежават, да се отчитат съгласно МСФО 9 – Финансови инструменти, МСФО 7 - Финансови инструменти: оповестяване и да се дефинират съгласно МСС 39 - Финансови инструменти. Счетоводното отчитане и финансовият одит на финансовите пасиви на пенсионните фондове трябва да бъдат насочени към правилното класифициране на техните задължения като текущи или нетекущи; към получаване на достатъчни и уместни доказателства за възникването (съществуването) им; към промяната в тяхната справедлива стойност, ако тази промяна е свързана с изменение в следствие на кредитен, лихвен, пазарен или друг вид риск; към вярното и точното им оповестяване във финансовия отчет на пенсионните фондове. Специфичните пасиви на пенсионните фондове са:

1. Текущи и нетекущи задължения към осигурени лица, пенсионери и наследници на осигурените лица;
2. Задължения, свързани с инвестиции във финансови активи и хеджиращи инструменти;
3. Задължения по репо - сделки;
4. Задължения към управляващото пенсионноосигурително дружество.

Специфичен обект на счетоводството са задълженията на пенсионните фондове към осигурени лица, пенсионери и наследници на осигурените лица. Те представляват най-голямото като относителен дял пасивно перо в Отчет за финансовото състояние на пенсионните фондове. Паричните средства, които осигурените лица превеждат на пенсионните фондове за покриване на осигурителни рискове, се натрупват и водят по индивидуални партии на тези лица и представляват текущи и нетекущи пасиви на фондовете. Тези задължения се изплащат от пенсионните фондове на осигурените лица, пенсионерите и наследниците на осигурените лица при сбъждане на осигурителния риск или възникване на осигурителния случай. Тези специфични разчети на пенсионните фондове са:

1. Дългосрочни задължения към осигурените лица, респ. към техните наследници, по повод на събраните осигурителни вноски по индивидуалните им партии и по повод на начислените им пенсии за изплащане.
2. Задължения към управляващото пенсионноосигурително дружество по повод на събраните (удържаните) такси от индивидуалните партии на осигурените лица – встъпителна такса, такса за прехвърляне на индивидуална партия на осигурено лице в друг пенсионен фонд, такса за управление на средствата по индивидуалните партии на осигурените лица, такса за предсрочно закриване на индивидуална партия и инвестиционна такса по повод на разпределяне на постигнатата доходност (положителният финансов резултат) от дейността на фонда в полза на управляващото пенсионноосигурително дружество.
3. Задължения за изплащане на комисиони на осигурителни посредници, които сключват договори с осигурени лица.
4. Задължения към други осигурители по повод на прехвърляне на индивидуалните партии на осигурените лица от/към други пенсионни фондове.

Специфични са приходите и разходите на пенсионните фондове. Те са основно финансови, тъй като и активите на фондовете са предимно финансови. Счетоводно приходите и разходите на пенсионните фондове

се отчитат като финансови приходи от лихви и дивиденди, приходи по операции с ценни книжа, приходи по операции с валута и приходи от управление на инвестиционни имоти, респ. разходи за лихви, разходи по операции с ценни книжа, в т.ч. разходи за комисиони на инвестиционни посредници, разходи по операции с валута и разходи по управление на инвестиционни имоти. По принцип промяната в справедливата стойност на финансовите активи и инструменти, класифицирани като активи на разположение за продажба се признава директно в собствения капитал на предприятието като резерви от последваща оценка на финансови инструменти. Пенсионните фондове нямат собствен капитал и затова те не формират преоценен капиталов резерв, а признават директно преоценката като текущ финансов разход или приход от операции с финансови инструменти.

Пенсионните фондове следва да оповестяват на лицевата страна на финансовия си отчет или в пояснителните бележки към него нетната печалба или загуба от финансови активи или финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата; да представят по отделно тези печалби или загуби от финансови активи или финансови пасиви, определени като такива при първоначалното им признаване и от финансови активи или финансови пасиви, които се държат за продажба. Те следва да оповестяват по отделно и стойността на печалбата или загубата от финансови активи на разположение за продажба директно в положителния или отрицателния си финансов резултат, защото тази стойност не може да бъде отразена директно в собствения капитал на пенсионните фондове поради липсата на такъв. Необходимо е да се оповестят и приходите и разходите, свързани с инвестиции с фиксиран падеж, определени от управляващото пенсионноосигурително дружество като държани до падеж; приходите от лихви и разходите за лихви, изчислени по метода на ефективната лихва за финансови активи или пасиви, които не са класифицирани като такива, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата; разходите за комисиони на инвестиционни посредници; приходите и разходите от управление на притежаваните инвестиционни имоти; доходите от лихви от обезценени финансови активи и загубата от тяхното обезценяване. Не на последно място трябва да бъде оповестена получената доходност или отрицателен финансов резултат от дейността на пенсионните фондове. В тази връзка трябва да бъде оповестен начинът на разпределение на дохода от дейността на фондовете между осигурените лица и управляващото пенсионноосигурително дружество и дали частта от този доход, разпределена в полза на осигурените лица е отнесена към индивидуалните им партии.

Пенсионните фондове не могат да назначават персонал и нямат право да изплащат възнаграждения и осигуровки по трудови, граждански или управленски договори на физически лица. Управляващото пенсионноосигурително дружество назначава персонала, който да отговаря за набирането, инвестирането, управлението и разходването на активите на управляваните пенсионни фондове. Необходимо е финансовият одит да обърне особено внимание на управленския персонал и човешките ресурси в пенсионноосигурителното дружество, които отговарят за активите на пенсионните фондове и които оказват съществено влияние върху вземането на управленски решения относно инвестирането и изразходването на набраните средства в пенсионните фондове. Оценката на независимия финансов одит и изразеното от него мнение за работата на персонала и достигнатата от него доходност от инвестирането на активите на пенсионните фондове е съществена за рейтинга на пенсионните фондове пред осигурените лица и котировката на техните акции на фондовата борса.

Годишните финансови отчети на пенсионните фондове също са специфични. Те се изготвят и представят задължително на базата на Международните счетоводни стандарти.²⁶ Формата и съдържанието им са определени в МСС 1 - Представяне на финансови отчети и в МСС 7 - Отчети за паричните потоци. Съставните части на Годишния финансов отчет на пенсионните фондове са: Счетоводен баланс, Отчет за доходите, Отчет за паричните потоци и Приложение. Годишния финансов отчет не съдържа Отчет за собствения капитал, тъй като пенсионните фондове нямат собствен капитал и не формират финансов резултат /печалба или загуба/ от дейността си. Те формират положителна или отрицателна доходност от управлението на активите, в които са инвестирани набраните осигурителни вноски по индивидуалните партии на осигурените лица. Приложението към Годишния финансов отчет се изготвя съгласно изискванията на МСФО /МСС/ и съдържа информация за прилаганата счетоводна политика, за състоянието

²⁶ Вж. Закон за счетоводството, Обн., ДВ, бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., посл.изм. в ДВ бр. 22 от 13.03.2018 г.

и измененията в активите, пасивите, приходите, разходите и паричните потоци, оповестяване на политиката по управление на риска, оповестяване на ефективния лихвен процент и преоценката и други оповестявания за дейността на пенсионните фондове. За нуждите на държавния надзорен орган се съставят ежемесечно т. нар. Надзорни финансови отчети на пенсионните фондове. Те имат форма и съдържание, определени от държавния осигурителен надзор. Приложението към тях се представя под формата на справки за стойността на нетните активи, на опциите и фючърсите, на форуърдните валутни договори и на договорите за лихвен суап; за броя дялове и стойността на един дял; за стойността на инвестициите в дългови ценни книжа, в акции, права и дялове, в банкови депозити, в инвестиционни имоти; за стойността на вземанията и задълженията, свързани с инвестиции; за сключените репо- и обратни репо - сделки с ценни книжа; за постъпилите и изплатени парични средства по безсрочни депозити и каса; за размера на натрупаните средства по професионални схеми; за дохода от инвестиции и др.

Финансовият одит на годишните финансови отчети на пенсионните фондове трябва да бъде насочен освен към вярното и честно представяне на активите, пасивите, капитала, финансовия резултат, приходите и разходите им, но и по отношение на концепцията за действащо предприятие. При оценка на способността на пенсионния фонд дали продължава своята дейност като действащо предприятие, трябва да се анализира съвкупността от събития или условия, които оказват влияние или могат да окажат влияние върху способността на фонда да продължи да функционира непрекъснато в обозримото бъдеще. Необходимо е да се направи преглед на планове на пенсионния фонд и на предприятиите от него решения за бъдещи действия относно непрекъсване на дейността му в следващия отчетен период; събиране на достоверни одиторски доказателства за потвърждаване или отхвърляне на съществуването или не на значителна несигурност за продължаване на дейността на пенсионния фонд. Да се установят причините, поради които пенсионният фонд не може да се разглежда като действащо предприятие, финансовите му отчети не са изготвени съгласно концепцията за действащо предприятие и дали е оповестен този факт както и основата, на която финансовите отчети на пенсионния фонд са изготвени.

Необходимо е да се анализират и събитията, настъпили след датата на баланса, за да се определи влиянието на тези събития върху способността на пенсионния фонд да осъществява непрекъснато дейността си в бъдещи отчетни периоди. Трябва да се проучи оценката на ръководството на управляващото пенсионноосигурително дружество на условните събития и факти, които могат да окажат съществено влияние върху дейността на пенсионния фонд в бъдещ период и да променят базата, на която се изготвят финансовите му отчети, а именно да повлияят върху непрекъснатостта на неговата дейност. Наложително е да се проверят оценките на активите и пасивите, както и тяхната класификация, дали адекватно са оповестени във финансовите отчети на пенсионния фонд и дали не оказват влияние върху неговата дейност, поради което той да не може да се разглежда като действащо предприятие.

3.3АКЛЮЧЕНИЕ

В настоящото изследване са представени някои от по-важните, обществено значими и в тази връзка наблюдавани от държавния надзорен орган специфични обекти на счетоводството и финансовия одит в пенсионните фондове. Дейността на пенсионните фондове е разнообразна, съпътствана от развитие на осигурителния и финансовия риск във висока степен. Многообразието от специфични обекти на счетоводно отчитане води от своя страна и до многообразие в прилаганите подходи и методи за счетоводно отразяване, изследване и анализ в светлината на добрите световни практики, което да допринесе в значителна степен за правилното управление и разходване на набраните средства в пенсионните фондове. Изграждането на вътрешна система за надзор над възникващите в условията на икономическа криза финансови и пазарни рискове, създаването на балансирана система от методи за превантивен анализ, диагностициране и бюджетиране, определянето на ключови показатели и разработването на процедури за отчитане, контрол и анализ ще допринесе за подобряване на съпоставимостта, вярното и точно представяне на счетоводната информация във финансовите отчети на пенсионните фондове, за управлението на техните активи и пасиви и за изграждане на прецизни системи за мениджмънт на риска. Анализът на специфичните показатели за определяне на рентабилността, платежоспособността и ликвидността на пенсионните фондове дава надеждна база за изразяване на одиторско мнение относно спазването на счетоводния принцип „Действащо предприятие”. Представените специфични обекти в дейността на изследваните финансови предприятия са обекти на финансовия одит във всичките му разновидности - вътрешен, независим финансов или външен одит. Добре би било представените специфични обекти на счетоводството и финансовия одит в дейността на пенсионните фондове да се познават, изследват и анализират в детайли, за да се отчитат, контролират и управляват по-ефективно и надеждно.

Представената разработка може да се използва при счетоводното отчитане и при провеждането на различни видове финансов одит – вътрешен одит, осъществяван от вътрешните структури на самите финансови предприятия; независим финансов одит, осъществяван от дипломирани експерт-счетоводители, регистрирани одитори и външен одит, осъществяван от държавния надзорен орган и други държавни органи.

ЛИТЕРАТУРА

Закон за счетоводството, Обн., ДВ, бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., посл.изм. в ДВ бр. 22 от 13.03.2018 г.

Кодекс за социално осигуряване, обн. ДВ бр. 110/1999 г., в сила от 01.01.2000 г., посл. изм. и доп., бр. 7 от 2018 г., бр. 15 от 02.2018 г.

Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), Регламент (ЕО) № 1126/2008 на Комисията от 3 ноември 2008 година за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета с последно изменение.